מימין: כוסות ליין וכוס מרכזית לאליהו הנביא, ובמה עגולה למצות, יצירה של אריה אופיר, מכסף. **למטה:** כוסות לפסח ומיתקן למצות של זליג סגל, פרספקס וזכוכית. **רחוק למטה:** קער לפסח שצורתה מעין מאפרה, כסף וטיטניום, עבודה של אריה אופיר, שזכה לא מכבר בפרס מוזיאון ישראל על עבודתו האמנותית ועבור ניהול חדשני של המחלקה לצורפות בבצלאל.

חייבים ללמוד גם ארכיטקטורה, ציור ועיצוב, עם תלמידי עיצוב וארכיטקטורה, כדי להרחיב את האופק בבואם לעצב כלים שימושיים או כלים לחגים היהודיים.

ובאמת, מה שנכלל כיום תחת כותרת הגג "צורפות", אפילו לא מזכיר את תכשיטי הפיליגרן של הצורף התימני המסורתי, שהוא וממשיכי דרכו מוציאים מתחת ידם גם כיום. צורפות, כיום, היא למעשה עיצוב תכשיטים, כלי־בית וכלי פולחן, ממתכות שונות - לאו־דווקא האצילות כמו כסף וזהב - התפתחות שאופיר ממקם את תחילתה בבית הספר הנודע לעיצוב, ה"באוהאוז", שהוקם באירופה בתחילת המאה.

אמנות וכלכלה

גם "יודאיקה", כפי שאפשר לראות מהתצלומים שלפנינו, אינה מה שהיתה פעם. לא עוד מיגדלי הבשמים הנראים כצריחים גותיים, ולא עוד החנוכיות בעלות 8 הקנים, שגם המוטיבים שלהן נלקחו ממיבנים, רהיטים ועיטורים אירופיים של המאות ה־18 וה־19. "מרבים לשאול אותי", מבהיר אריה אופיר, "מה יהודי בחנוכיות או בקערות הפסח שאני מעצב. ואני משיב בשאלה: ומה היה יהודי בכלים שאתם מחשיבים ליודאיקה?

"ייצור ועיצוב כלי הפולחן היהודי, התפתחו במיוחד במאות הללו, בבתי העשירים שבין היהודים. כמו הגויים שבקרבם הם ישבו, אחת הדרכים של המשפחה היהודית להפגין עושר, הצלחה, מקובלות חברתית ומכובדות, היתה להציג לראווה את אוסף הרהיטים והכלים היקרים שברשותם. ייצור כלי הכסף והזהב היה בידי צורפים אומנים, לא מעצבים, שהעתיקו צורות קיימות מכלים, מיבנים ארכיטקטוניים ומוטיבים, שהיו מקובלים בין הנוצרים. לכן, מה שנחשב על ידי יהודים עשירים ואספנים, אז והיום, לכלים 'יהודיים', אינם אלא חיקויים של מוטיבים מהעולם הנוצרי. מה שאני ועמיתי יוצרים כיום בתחום הקרוי יודאיקה - הוא יצירה של אמנים־מעצבים, שמסיבות שונות הם התמקדו בעיצוב כלים לחגי ישראל, אבל באותה מידה הם מעצבים גם כלים שימושיים אחרים ותכשיטים".
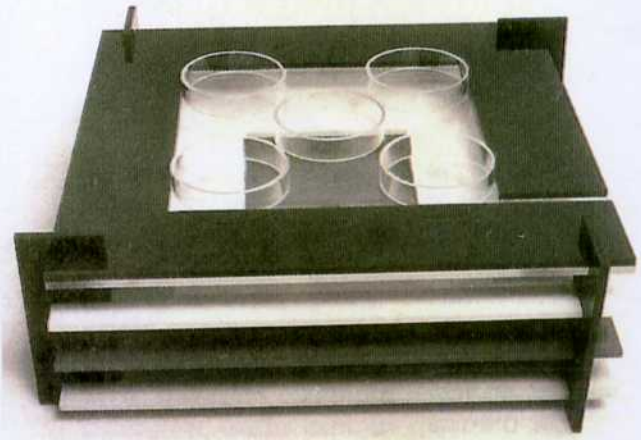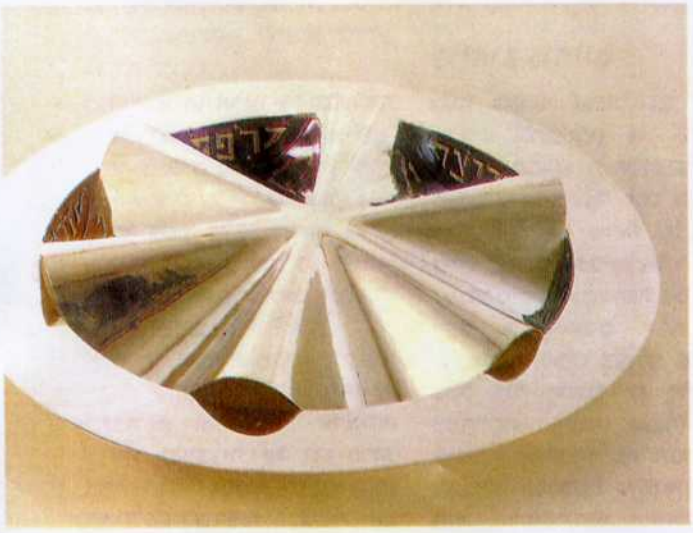
והסיבות השונות שמציין אופיר, הן לפחות שתיים עיקריות: החופש